

2. Będzin – charakterystyka miasta, podział na jednostki bilansowe.

2.1. Informacje ogólne na temat miasta.....	1
2.1.1. Położenie miasta, granice, sąsiedztwo, wielkość.....	1
2.1.2. Sytuacja demograficzna gminy.....	5
2.1.3. Warunki klimatyczne.....	6
2.1.4. Budownictwo mieszkaniowe.....	6
2.1.5. Ochrona środowiska.....	7
2.2. Podział na jednostki bilansowe.....	10
2.2.1. Charakterystyka jednostek bilansowych.....	15
2.2.2. Utrudnienia związane z elementami geograficznymi.....	17
2.2.3. Utrudnienia związane z istnieniem obszarów podlegających ochronie.....	17

2.1. Informacje ogólne na temat miasta.

2.1.1. Położenie miasta, granice, sąsiedztwo, wielkość.

Gmina Miejska Będzin jest jednym z najstarszych grodów Zagłębia Dąbrowskiego. Położona jest w centralnej części województwa śląskiego, na stokach Wyżyny Śląskiej, w dolinie rzeki Czarnej Przemszy. Jej powierzchnia wynosi 37,08 km², a różnica wzniesień dochodzi do 100 m.

Korzenie tego historycznego miasta sięgają IX wieku, kiedy na skalistym wzgórzu powstał gród obronny z podgroziem o charakterze rzemieślniczo-handlowym.

W dokumencie lokacyjnym król Kazimierz Wielki stwierdził, że nadaje "(...) nazwę Bandzien (Będzin), aby zostało ono lepiej ulokowane i sprawiedliwie z prawem rządzone. Prawo lokowania powierzamy czcigodnemu i szlachetnemu mężowi Hinconi Ethiopi (Hinkowi Ethiopowi) i jego legalnym następcom (.....)".

W połowie XIV stulecia król Kazimierz Wielki w miejsce drewnianego grodu wznosił zamek obronny z kamienia, a leżącej poniżej osadzie targowej nadał w 1358 roku prawa miejskie magdeburskie. W wyniku III rozbioru Polski Będzin został wcielony do Prus, a zamek i dobra grodzkie przeszły w ręce Hohenzollernów. W 1807 roku stał się częścią Księstwa Warszawskiego. Po roku 1815, na mocy ustaleń Kongresu Wiedeńskiego, Będzin wszedł w skład Królestwa Polskiego. Mieszkańcy wzięli udział w powstaniu styczniowym i powstaniach śląskich

w 1919 i 1921 roku oraz akcji plebiscytowej. Słynący przez wieki z kupiectwa i rzemiosła, na przełomie XVIII i XIX stulecia, dzięki odkrytym tu złożom węgla, przekształca się w ośrodek przemysłu wydobywczego. Sto lat później, dzięki linii kolejowej Warszawa-Wiedeń, uzyskał połączenie z Warszawą i Katowicami. Znaczący rozwój Będzina odnotowano po II wojnie światowej. Powstają nowe dzielnice mieszkaniowe, zakłady pracy, budynki użyteczności publicznej.

Będzin - znaczący ośrodek Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, najbardziej uprzemysłowionego i zurbanizowanego regionu Polski, posiada rozbudowaną infrastrukturę techniczną z dużymi możliwościami. Ma rozbudowaną sieć wodociagową z własnymi ujęciami wody pitnej i stacją uzdatniania wody. Miasto jest częściowo skanalizowane w systemie mieszanym tzn. działa tu kanalizacja rozdzielcza i ogólnospławna. Ścieki są kierowane do nowoczesnej oczyszczalni komunalnej, która ma rezerwę przerobową ponad 60% wydajności. Wobec ośrodków ościennych Będzin pełni funkcję organizującą dostawy energii elektrycznej i ciepłej. Dzieje się to dzięki Elektrowni "Łagisza" i Elektrociepłowni "Będzin"

produkującymi energię, która zasila Krajowy System Elektroenergetyczny poprzez przy elektrowniane stacje węzłowe i liczne linie napowietrzne wysokich napięć. Oba zakłady produkują również ciepło, które wykorzystywane jest przez centralny system ciepłowniczy zasilający śródmieście Będzina oraz dzielnice sąsiednich miast. Dobrze rozbudowana jest średnio i niskoprężna sieć gazowa. Realizacja dystrybucji gazu ziemnego odbywa się ze Źródłowych sieci wysokiego ciśnienia poprzez odpowiednie stacje redukcyjno-pomiarowe. Może nastąpić podwojenie obecnego zużycia gazu, bez problemów z przepustowością zarówno sieci przesyłowych jak i dystrybucyjnych. Obsługę telekomunikacyjną miasta Będzina zapewniają obecnie sieci i urządzenia telekomunikacyjne 3 operatorów niezależnych. Mimo dynamicznego rozwoju telekomunikacyjnego, planowana jest rozbudowa istniejącego układu o nowe urządzenia i linie teletechniczne, a tym samym przyrost numerów abonenckich w mieście. W mieście znajdują się także zakłady przemysłowe z dużymi tradycjami tj. Fabryka Przewodów Energetycznych, Huta "Będzin" S.A., Przedsiębiorstwo Kompleksowej Realizacji Inwestycji "Mostostal" S.A., Centrala Zaopatrzenia w Wyroby Stalowe "Centrostal" S.A. W Będzinie działa około 6 tysięcy podmiotów gospodarczych zaliczanych do małych i średnich przedsiębiorstw. Kupieckie tradycje miasta są podtrzymywane poprzez sieć handlową miasta i 3 targowiska. W roku 2000 jest planowana budowa Centrum Dystrybucji Towarów, na obszarze około 20 ha po byłej fabryce domów. W mieście prowadziły wydobyć 2 kopalnie, które są aktualnie w trakcie likwidacji.

Będzin od 1 stycznia 1999 roku ponownie stał się miastem powiatu będzińskiego, w skład którego wchodzi siedem gmin:

- trzy miejskie: Będzin, Czeladź i Wojkowice;
- jedna miejsko-wiejska: Siewierz;
- trzy wiejskie: Bobrowniki, Mierzęcice i Psary.

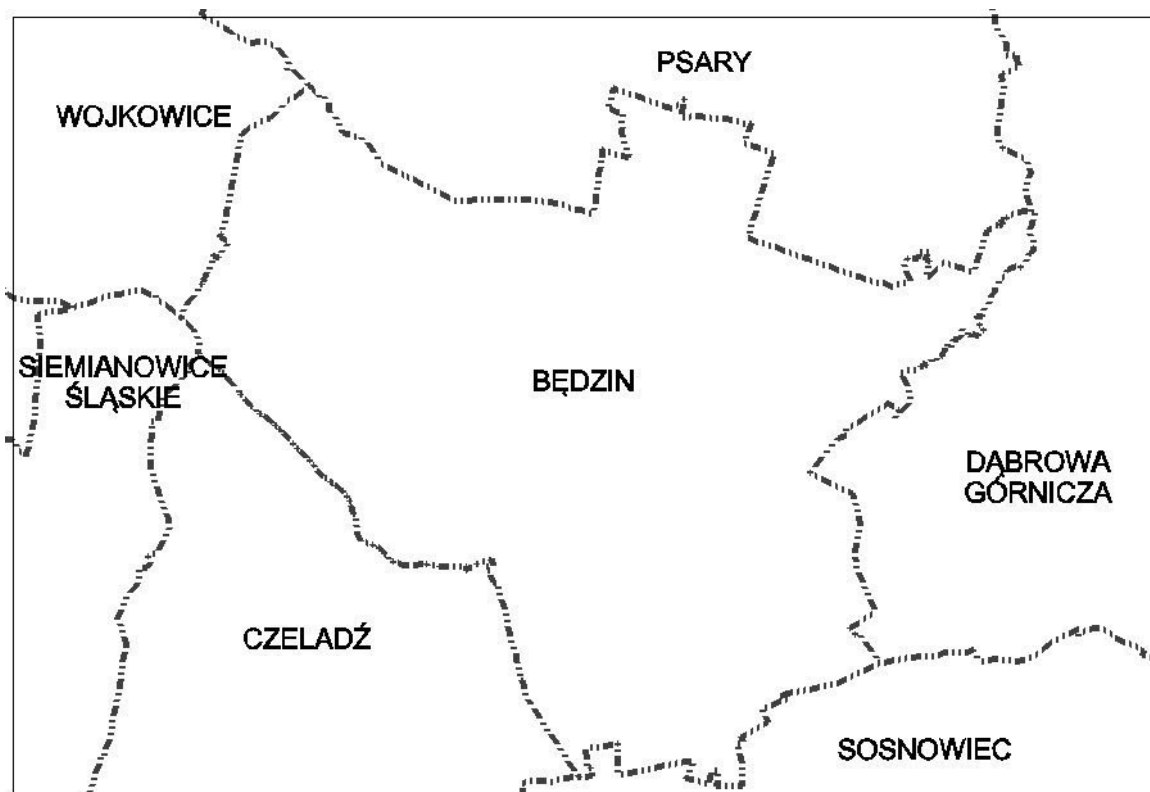
Będzin graniczy bezpośrednio z następującymi ośrodkami miejskimi i gminami:

- od południa: Sosnowiec;
- od zachodu: Czeladź, Siemianowice Śląskie i Wojkowice;
- od północy: Gmina Psary;
- od wschodu: Dąbrowa Górnicza.

Tabela 2-1. Struktura gruntów gminy Będzin [ha] (stan na 1998 roku)

Użytkowanie terenu	[%]	[ha]
zabudowa mieszkaniowa z towarzyszącymi usługami	16,0	592
usługi publiczne	2,2	81
usługi komercyjne	0,3	13
Wytwórczość	6,0	223
obsługa techniczna i usługi komunalne	4,2	154
Komunikacja	10,2	378
tereny rolne	37,4	1 388
tereny zieleni	22,6	837
wody otwarte	1,1	42
Razem	100,0	3 708
w tym tereny: zainwestowane	43,8	1 624
nie zainwestowane	56,2	2 084

Rysunek 2-2. Granica miasta Będzin

Gmina posiada dogodną komunikację:

- od Katowic, stolicy regionu, dzieli Będzin zaledwie 12 km;
- niewiele dalej bo 15 km jest do Pyrzowic, gdzie znajduje się Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice, obsługujący teren Śląska i Zagłębia. Lotnisko ma regularne połączenia z Warszawą, Paryżem, Londynem, Wiedniem, Zurichem, Hanowerem, Hamburgiem i wieloma innymi miastami europejskimi;
- w Będzinie krzyżują się drogi: z północy na południe droga krajowa nr 86, a z zachodu na wschód droga wojewódzka nr 910;
- dobrze rozwinięta jest także sieć połączeń kolejowych. Przez miasto przebiega magistrala kolejowa, łącząca Zagłębie z centrum Polski, wybrzeżem oraz krajami europejskimi. Około 30 km od Będzina ciągnie się specjalna szerokotorowa linia kolejowa umożliwiająca transport towarów w głąb Rosji bez konieczności przeładunku;
- z Aglomeracją Górnośląską łączy Będzin kilkadziesiąt linii autobusowych i tramwajowych.

2.1.2. Sytuacja demograficzna gminy.

Na terenie miasta Będzina zamieszkuje około 60 tysięcy mieszkańców (stan na 1999 rok), co przy powierzchni miasta 37,08 km² daje gęstość zaludnienia około 1620 osób/km². Z analizy danych demograficznych wynika ujemna tendencja przyrostu naturalnego oraz salda migracji i według danych za 1999 roku w/w wskaźniki wynoszą:

Tabela 2-2. Przyrost naturalny i saldo migracji dla Miasta Będzina

	w liczbach bezwzględnych	na 1000 ludności
- przyrost naturalny	- 308	5,1
- saldo migracji	- 49	0,8

2.1.3. Warunki klimatyczne

Dane klimatyczne dotyczące średnich wieloletnich temperatur powietrza podane wg polskiej normy PN-B-02025 przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 2-3. Średnie wieloletnie temperatury miesiąca i liczba dni ogrzewania

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Temperatura [°C]	-2,8	-1,5	2,1	7,5	12,5	16,2	17,4	16,8	13,1	8,4	3,6	-0,5
Ilość dni ogrzewania	31	28	31	30	5	0	0	0	5	31	30	31

Średnia roczna temperatura dla Będzina wynosi 7,7°C, a roczna amplituda temperatury wynosi 9,7°C. Zgodnie z polską normą PN-82/B-02403 miasto Będzin leży w III strefie klimatycznej, dla której temperatura obliczeniowa powietrza na zewnątrz budynku wynosi -20 °C.

2.1.4. Budownictwo mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe Będzina (według danych z GUS Katowice - stan na 1999 rok) to 23785 mieszkań zamieszkałych o łącznej powierzchni użytkowej około 1260 tys. m². Charakterystyka wskaźnikowa tych zasobów przedstawia się następująco:

Tabela 2-4. Charakterystyka wskaźnikowa zasobów mieszkaniowych miasta Będzina

	stan na 31 XII 1999 (wg rocznika statystycznego)
- powierzchnia użytkowa na mieszkanie [m ²]	54,6
-powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę [m ²]	21,6
- ilość osób na mieszkanie	2,5

Udział ludności korzystającej z podstawowej infrastruktury technicznej w mieście jest następujący:

Tabela 2-5. Dostępność infrastruktury technicznej w Będzinie

Charakter sieci	Długość czynnej sieci rozdzielczej	Ludność korzystająca z sieci	
	[km]	w tysiącach	% ogółu ludności
Sieć wodociągowa	144,4	57,4	95,7
Sieć kanalizacyjna	90,8	46,0	76,7
Sieć gazowa	135,3	38,2	63,7

Struktura własności zasobów mieszkaniowych pod koniec 1998 roku w Będzinie przedstawiała się następująco:

Tabela 2-6. Struktura własności mieszkań

Zasoby mieszkaniowe	ilość mieszkań
MZBM	5 909
SM "Wspólnota"	7 166
SM "Górnik"	130
Zakładowe	1 197
Prywatne	9 380

Zasoby mieszkaniowe rozmieszczone są na obszarze miasta Będzina następująco:

- największa liczba mieszkań znajduje się w dzielnicy Syberka – około 27% ogółu zasobów mieszkaniowych;
- w następnej kolejności: Śródmieście – 16% ogółu mieszkań, Grodziec – 15%, Warpie – 12,6%, Ksawera – 10,3%, Gzichów – 9,3%;
- najmniej mieszkań znajduje się w dzielnicy Małobądz – 3,2% całego stanu zasobów mieszkaniowych, w Łagiszy – 7,0%.

Jak wynika z danych dotyczących struktury władania mieszkaniami, ich przeważająca część – około 70% mieści się w zabudowie wielorodzinnej. Największe osiedla mieszkaniowe charakteryzujące się wysoką intensywnością zabudowy to:

- Syberka;
- Warpie Wschód;
- Osiedle Zamkowe;
- Osiedle Ksawera.

2.1.5. Ochrona środowiska

Obecny stan środowiska przyrodniczego w Będzinie jest pochodną:

- blisko 200-letniej eksploatacji podziemnej węgla kamiennego;
- działalności szeregu zakładów przemysłowych o wysokim stopniu uciążliwości dla otoczenia;
- intensywnej urbanizacji z pominięciem właściwych rozwiązań gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami komunalnymi;
- niedostosowania dróg do lawinowo rosnącego ruchu samochodowego;
- niekorzystnych warunków klimatycznych wynikających ze wzmożonego napływu zanieczyszczeń powietrza z aglomeracji śląskiej.

Proekologiczna restrukturyzacja przemysłu, porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami oraz utrzymywanie rozległych terenów zieleni miejskiej i lasów sprawia, że warunki bytowania mieszkańców Będzina ulegają ciągłej poprawie. Wskazują na to dane raportu o stanie środowiska w mieście, opracowanego w październiku 1999 roku, w oparciu o wyniki regionalnego monitoringu środowiska, materiały własne Urzędu Miejskiego w Będzinie, podmiotów gospodarczych i innych organów administracji publicznej. Niezbędne są jednak dalsze bardzo kosztowne przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska, które pozwolą miastu spełnić współczesne wymogi cywilizacyjne. Problematyce ochrony środowiska była poświęcona sesja Rady Miejskiej w Będzinie w dniu 29 listopada 1999 roku. Rada Miejska podjęła uchwałę nr XVI/171/99 w sprawie przyjęcia raportu o stanie obecnym i perspektywach działań w zakresie ochrony środowiska w Gminie Będzin. Określono następujące kierunki działań w najbliższych latach:

1. Kontynuacja dotychczasowych działań w kierunku ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych, w tym z indywidualnych palenisk domowych, a także pochodzących z komunikacji drogowej;
2. Podjęcie działań organizacyjnych zmniejszających koncentrację i poprawiających płynność ruchu miejskiego na głównych ulicach miasta, skutkujących obniżeniem uciążliwości akustycznej i poprawą jakości powietrza;
3. Celem zapobieżenia sporom sąsiedzkim na tle uciążliwości o charakterze lokalnym – przygotowanie korekty niejednoznacznych zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego do brzmienia zgodnego z obowiązującą doktryną prawa ekologicznego – “uciążliwość prowadzonej działalności gospodarczej nie może wykraczać poza teren, do którego prowadzący tę działalność ma tytuł własności”.
4. Kontynuacja działań na terenach przekształconych działalnością przemysłową zmierzających do przywrócenia ich powierzchni do celów określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego;
5. Przygotowanie i wdrożenie nowoczesnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, uwzględniającego zarówno uwarunkowania ekologiczne i ekonomiczne;
6. Kontynuacja przedsięwzięć inwestycyjnych w ramach porządkowania gospodarki ściekami komunalnymi, szczególnie w kierunku likwidacji zrzutów nieoczyszczonych ścieków do odbiorników powierzchniowych i dociążenia hydraulicznego oczyszczalni miejskiej;
7. Respektowanie zasady ochrony przyrody przy podejmowaniu działań inwestycyjnych i modernizacyjnych w mieście;
8. Kontynuacja działań mających na celu wyeksponowanie walorów estetycznych istniejącej zieleni, rewaloryzację terenów zaniedbanych i przebudowę drzewostanów w mieście.

Problematyka ochrony środowiska znalazła również odzwierciedlenie w podstawowych dokumentach rozwojowych miasta:

- "Strategii rozwoju miasta Będzina", przyjętej na sesji Rady Miejskiej w dniu 28 czerwca 1999 roku;
- "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Będzina", zatwierdzonego na sesji Rady Miejskiej w dniu 13 grudnia 1999 roku.

Głównym źródłem finansowania przedsięwzięć proekologicznych w mieście jest Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ostatnich latach Gminny Fundusz w Będzinie dysponował środkami rzędu 2 mln zł. rocznie. Podmioty gospodarcze, realizujące przedsięwzięcia proekologiczne angażują środki własne i również korzystają ze środków funduszy ekologicznych.

Najważniejsza z punktu widzenia zdrowia mieszkańców Będzina jest realizacja zadań zmierzających do poprawy stanu sanitarnego powietrza, szczególnie w ramach ograniczenia tzw. niskiej emisji, zanieczyszczeń pochodzących z emitorów z niedużej wysokości. Zjawisko niskiej emisji nasila się w okresie grzewczym, gdyż duża grupa obiektów komunalnych oraz małych domów mieszkalnych opalana jest węglem kamiennym.

W ostatnich latach zostało zrealizowanych szereg inwestycji zmniejszających stopień zanieczyszczenia powietrza w Elektrowni "Łagisza", Elektrociepłowni "Będzin" i Hucie "Będzin" oraz obiektach komunalnych. Chcąc zachęcić mieszkańców miasta do likwidacji palenisk węglowych, gmina Będzin wdrożyła system dofinansowywania ze środków GFOŚiGW zmiany ogrzewania mieszkań z wyeliminowaniem paliw stałych. W 1997 roku udzielono dotacji 54 rodzinom, w 1998 roku - 31 rodzinom, a w 1999 roku skorzystało z tej pomocy 81 rodzin.

Głównym źródłem zanieczyszczeń pyłowo-gazowych na terenie miasta są: Elektrownia "Łagisza", Elektrociepłownia "Będzin" i Huta "Będzin". Zakłady te w wyniku przeprowadzonych prac modernizacyjnych w znacznym stopniu zmniejszyły negatywny wpływ na otoczenie. W ostatnich latach w EI. "Łagisza" wybudowano instalację odsiarczania spalin metodą pól suchą dla 2 kotłów i zabudowano palniki niskoemisyjne w 4 kotłach. W EC "Będzin" zmodernizowano 4 elektrofiltry drugiego kotła i zabudowano instalację do redukcji tlenków azotu dla 5 kotłów. W Hucie "Będzin" zmodernizowano urządzenia odpylające przy produkcji bieli cynkowej na Oddziale "Feniks".

Gmina Będzin konsekwentnie realizuje zadania związane z uporządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej. W ostatnich latach oddano do eksploatacji dwie nowoczesne mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków: komunalną o przepustowości 35 000 m³/d i w Elektrowni "Łagisza" o przepustowości 4 000 m³/d oraz oczyszczalnię mechaniczno-chemiczną o przepustowości 560 m³/d w Hucie "Będzin". Dalsze działania są prowadzone

w oparciu o przygotowany "Harmonogram uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na lata 2000-2005". Rolę wiodącą pełni Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Będzinie sp. z o.o.

Szczególnie ważnym zagadnieniem jest nowoczesna gospodarka odpadami komunalnymi, polegająca na selektywnej zbiórce odpadów, a następnie kierowanie poszczególnych strumieni odpadów do wykorzystania lub unieszkodliwienia. Aktualnie 1 mieszkaniec Będzina produkuje 1,6 m³ odpadów na rok. Dla blisko 99,5% mieszkańców Będzina obsługę wywozu odpadów zapewnia P.T.H.U. "Interpromex", które jest jednoosobową spółką z ograniczoną odpowiedzialnością Gminy Miasta Będzin. Odpady w całości wywożone są na wysypiska komunalne w Siemianowicach Śląskich oraz w Wojkowicach. Założenia programowe gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Będzin zostały przygotowane w 1999 r., a obecnie rozpoczęto prace nad Studium Wykonalności "Systemu Gospodarki Odpadami w gminach powiatu będzińskiego".

2.2. Podział na jednostki bilansowe

W mieście Będzin, w jego aktualnych granicach, można wyodrębnić następujące urbanistyczne jednostki strukturalne:

"Śródmieście"

- dzielnica mieszkaniowo - usługowa, zlokalizowana przy linii kolejowej Katowice – Zawiercie, o zabytkowym charakterze, przeznaczona do rewaloryzacji układu urbanistycznego. Przewiduje się modernizację zużytej i źle technicznie substancji mieszkaniowej oraz zabudowę jednorodziną i wielorodziną w lukach i plombach. Śródmieście, w którym zlokalizowana jest większość urzędów, instytucji oraz innych obiektów użyteczności publicznej spełnia rolę ośrodka administracyjno-usługowego. Zapotrzebowanie mocy cieplnej z systemu ciepłowniczego na tym obszarze wynosi około 11 MW.

"Gzichów"

- dzielnica mieszkalna o zorganizowanej zabudowie małych domów mieszkalnych, uzupełniających budownictwo jednorodzinne, oraz osiedlu mieszkalnym "Zamkowa" o zabudowie wielorodzinnej. Oprócz zlokalizowanych w południowo-zachodniej części dzielnicy (przy trasie szybkiego ruchu Katowice – Warszawa) Stacji Obsługi Samochodów oraz Zajezdni Tramwajowej, występują jedynie rozproszone, drobne obiekty usługowe i rzemieślnicze nie zmieniające mieszkaniowego charakteru

dzielnicy. Zapotrzebowanie mocy cieplnej z systemu ciepłowniczego na tym obszarze wynosi około 20 MW.

“Małobądz”

- dzielnica granicząca od południa z Sosnowcem rozciąga się między torami kolejowymi Katowice – Zawiercie, a trasą szybkiego ruchu. Obejmuje obszar o charakterze przemysłowym z niewielką ilością jedno- i dwurodzinnej zabudowy mieszkalnej, zlokalizowanej głównie po zachodniej stronie ulicy Małobądzkiej. Charakter dzielnicy nadają liczne zakłady przemysłowe położone między rzeką i torami kolejowymi. W dzielnicy tej zlokalizowane są m.in. Elektrociepłownia “Będzin”, “Mostostal” i inne. Zachodnią część dzielnicy zajmują tereny ogródków działkowych. Zapotrzebowanie mocy cieplnej z systemu ciepłowniczego na tym obszarze wynosi około 8 MW.

“Syberka”

- dzielnica o charakterze wybitnie mieszkalnym. Pod względem budownictwa mieszkaniowego stanowi jednostkę zamkniętą z planowanym zagęszczeniem. Obecnie Syberka jest największym na terenie Będzina skupiskiem zabudowy intensywnej. W dzielnicy tej mieszka około 28% mieszkańców Będzina. Oprócz budownictwa mieszkaniowego na Syberce zlokalizowane są jedynie usługi podstawowe i ponadpodstawowe. Nie występują natomiast obiekty przemysłowe. Zapotrzebowanie mocy cieplnej z systemu ciepłowniczego na tym obszarze wynosi około 39 MW.

“Ksawera”

- dzielnica na pograniczu Dąbrowy Górniczej o przewadze funkcji mieszkaniowej. W obrębie dzielnicy zlokalizowane są jedynie niewielkie zakłady o charakterze rzemieślniczym. Oprócz tego, na obszarze Ksawery, zlokalizowana jest Stacja Uzdatniania Wody, zaopatrująca w wodę większą część Będzina. Zapotrzebowanie mocy cieplnej z systemu ciepłowniczego na tym obszarze wynosi około 16 MW.

“Łagisza”

- dzielnica o charakterze przemysłowym obejmująca północną część miasta Będzina. Na terenie Łagiszy zlokalizowanych jest szereg zakładów przemysłowych, w tym Elektrownia “Łagisza”. W Łagiszy na terenie byłej kopalni odkrywkowej, zlokalizowane jest składowisko popiołów elektrownianych z El. “Łagisza” i EC “Będzin”. Pod względem charakteru budownictwa przeważa zabudowa jednorodzinna, jedynie w rejonie Elektrowni znajduje się niewielka ilość zabudowy intensywnej (tzw. osiedle awaryjne). Zapotrzebowanie mocy cieplnej z systemu ciepłowniczego na tym obszarze wynosi około 3 MW.

“Warpie”

- obejmuje wschodnią część miasta na pograniczu Dąbrowy Górniczej i Sosnowca. Dzielnica o charakterze mieszkalno – przemysłowym. Budownictwo mieszkaniowe o małej intensywności zabudowy skupione jest w ramach osiedla Warpie – Zachód, natomiast intensywna zabudowa wielorodzinna skupiona jest w ramach osiedla Warpie – Wschód na pograniczu

z Dąbrową Górniczą. Przemysł, głównie Huta "Będzin", Fabryka Przewodów Energetycznych oraz bazy i zaplecza PKS, Mostostalu oraz szeregu innych mniejszych przedsiębiorstw, zlokalizowane są w południowej części dzielnicy. Południowo – wschodnią część Warpia, graniczącą z Sosnowcem, zajmują tereny rolnicze oraz częściowo nieużytki. Zapotrzebowanie mocy cieplnej z systemu ciepłowniczego na tym obszarze wynosi około 20 MW.

"Grodziec"

- dzielnica obejmująca część miasta na zachód od trasy szybkiego ruchu Katowice – Warszawa, aż do granic Wojkowic, które do 1992 roku wchodziły w skład Będzina, a obecnie stanowią odrębną jednostkę administracyjną. Grodziec, a szczególnie jego część południowa, jest dzielnicą o charakterze rolniczym. Zabudowa mieszkaniowa to głównie budownictwo jednorodzinne z niewielką ilością budynków wielorodzinnych, zlokalizowanych głównie w centrum. Zapotrzebowanie mocy cieplnej z systemu ciepłowniczego na tym obszarze wynosi około 3 MW.

Dla prawidłowej i efektywnej oceny stanu zaopatrzenia miasta w nośniki energii niezbędne głównie dla pokrycia potrzeb cieplnych, oraz dla potrzeb planowania energetycznego przeprowadzono podział miasta na energetyczne jednostki bilansowe.

Przy określaniu tego podziału kierowano się następującymi przesłankami:

- przynależność terenu do dzielnicy, (jednostki urbanistycznej);
- rodzaj jednostki energetycznej, jednorodnej w miarę możliwości pod względem funkcji użytkowania terenu i charakterystyki budownictwa;
- w miarę możliwości jednorodny sposób zaopatrzenia w ciepło.

Rodzaje jednostek energetycznych charakteryzują się następującymi cechami:

- obszary mieszkaniowe - składają się na nie budynki mieszkalne (obejmujące budownictwo wysokiego typu bloki, budownictwo wielorodzinne - kamienice, budownictwo jednorodzinne pojedyncze lub szeregowe), oraz budynki i lokale związane bezpośrednio z obsługą mieszkańców osiedla tj. osiedlowa sieć handlowa, szkoły, przedszkola, gabinety lekarskie itp.
- obszary usługowo - mieszkaniowe - składają się na nie budynki mieszkalne, na ogół o zabudowie zwartej, oraz budynki typowo usługowe. Obszary te charakteryzują się dużą koncentracją usług o charakterze ogólnomiejskim. Do obiektów tego typu zalicza się urzędy, biura, banki i inne instytucje finansowe, instytucje wymiaru sprawiedliwości, obiekty kultury i oświaty, poczta, policja, obiekty służby zdrowia itp.
- substandardy - to szczególny rodzaj obszarów mieszkaniowych, dla których substancje mieszkaniowe nie spełniają współczesnych wymogów jakościowych. Obszary te niekiedy objęte są ochroną konserwatorską, dla których wymagane będzie przeprowadzenie działań tzw. rewitalizacji, lub też nie

przewiduje się takiej ochrony i poszczególne obiekty mogą być przedmiotem wyburzeń. Na obszarach tych planowanie energetyczne musi z jednej strony zapewnić zaopatrzenie w ciepło i inne nośniki energii dla stanu istniejącego, a jednocześnie powinno być nakierowane na stan docelowy.

- obszary przemysłowe, lub przemysłowo-składowe - to obszary zajęte pod działalność przemysłową, na bazy i zaplecza, na pomieszczenia magazynowe itp.
- obszary specjalne - to obszary o szczególnych cechach, których nie można zakwalifikować do żadnego z wymienionych obszarów i wymagające indywidualnego podejścia w zakresie oceny potrzeb cieplnych i sposobów ich zaspokajania.
- obszary - tereny zielone - są to tereny zajęte przez lasy, łąki, tereny rolne, zbiorniki wodne itp. posiadające zerowe, lub śladowe potrzeby energetyczne w stosunku do zajmowanej powierzchni i nie przewiduje się wzrostu tego zapotrzebowania. Wymagane potrzeby pokrywane są wg rozwiązań indywidualnych.
- obszary mieszane - to obszary, na których występuje takie przemieszanie wymienionych wcześniej funkcji, że rozbięcie ich na jednorodne jednostki staje się niecelowe.
- obszary energetycznie puste - to obszary, na których brak jest obecnie i w planowanej przyszłości nie wystąpią potrzeby cieplne (tereny rolne, parki, cmentarze, lasy, zbiorniki wodne). Zostaną one pominięte zarówno w bilansowaniu stanu istniejącego, jak i w planowaniu energetycznym.

Biorąc pod uwagę wszystkie wymienione kryteria miasto podzielono na 9 energetycznych jednostek bilansowych. W podziale pominięto obszary zielone i energetycznie puste.

W skład poszczególnych jednostek strukturalnych wchodzi następujące jednostki bilansowe:

- Grodziec	jednostka bilansowa nr 9.
- Gzichów	jednostka bilansowa nr 6;
- Ksawera	jednostka bilansowa nr 5;
- Łagisza	jednostka bilansowa nr 7, 8;
- Małobądz	jednostka bilansowa nr 1;
- Syberka	jednostka bilansowa nr 2;
- Śródmieście	jednostka bilansowa nr 3;
- Warpie	jednostka bilansowa nr 4;

Podział gminy na jednostki bilansowe przedstawia rysunek 2-3. Zestawienie powierzchni i nazwy jednostek bilansowych przedstawiono w tabeli 2-7.

Rysunek 2-3. Podział miasta na jednostki bilansowe

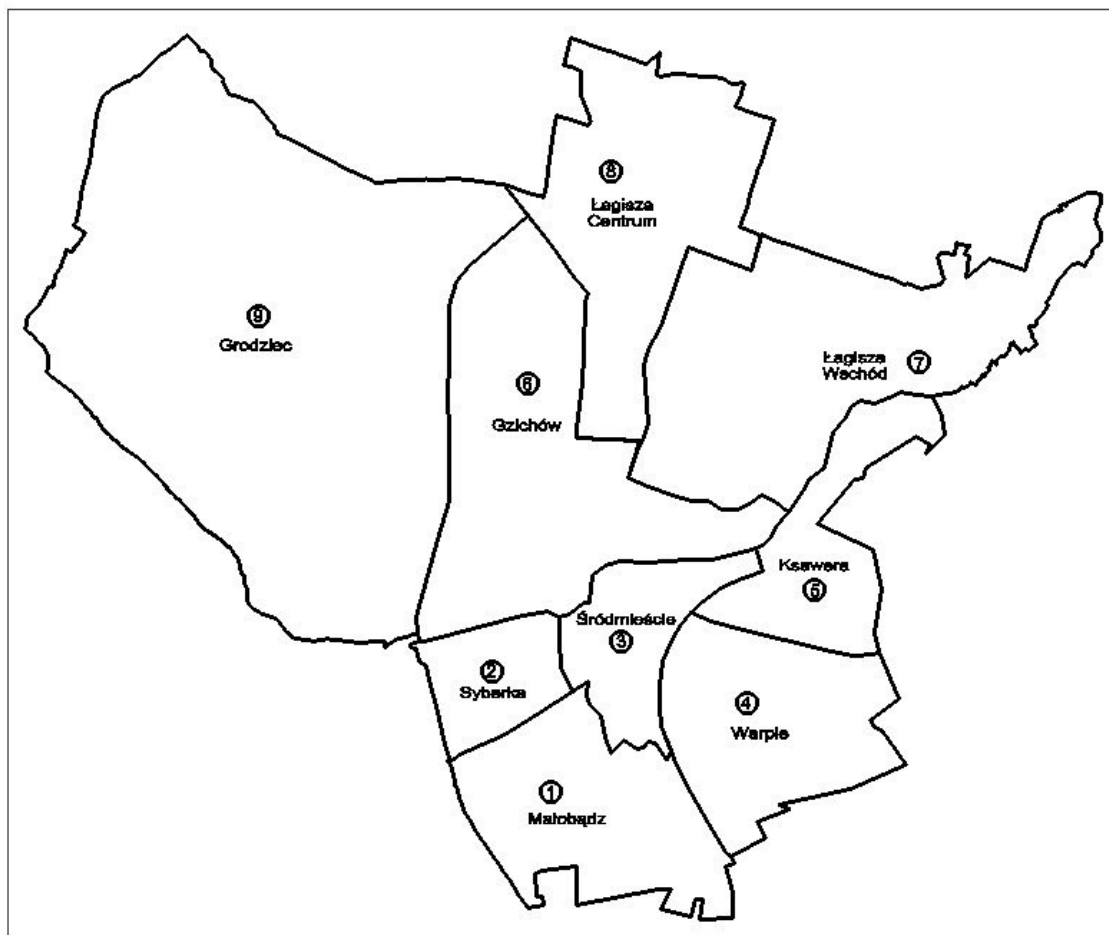

Tabela 2-7. Jednostki bilansowe

Jednostka bilansowa		Powierzchnia
Nr	Nazwa	[ha]
1	Małobądz	287
2	Syberka	108
3	Śródmieście	144
4	Warpie	280
5	Ksawera	180
6	Gzichów	500
7	Łagisza – Wschód	539
8	Łagisza – Centrum	392
9	Grodziec	1 277
RAZEM		3 708

2.2.1. Charakterystyka jednostek bilansowych

Jednostka bilansowa nr 1 – Małobądz.

Funkcja wiodąca: mieszkalnictwo, przemysł.

Obszar: obejmujący południową część Będzina. Granice jednostki pokrywają się od strony wschodniej z rzeką Czarną Przemszą i torami kolejowymi, od południa z miastem Sosnowiec, od zachodu z miastem Czeladź, a od północy z ulicą Piłsudskiego.

Zabudowa: mieszkaniowa z przewagą jednorodzinnej, oraz zabudowa przemysłowa, m.in. EC “Będzin”, “Mostostal”, Śl.Z.P.C “Hanka”.

Charakter ogrzewania: zdecydowana większość zasobów mieszkaniowych zlokalizowanych w jednostce ogrzewana jest poprzez system ciepłowniczy zasilany z Elektrowni “Łagisza” i częściowo z EC “Będzin”.

Jednostka bilansowa nr 2 – Syberka.

Funkcja wiodąca: mieszkalnictwo.

Obszar: obejmujący południową część Będzina. Granice jednostki przebiegają wzdłuż następujących ulic: od północy ul. Czeladzka, od wschodu ul. Małobądzka, od południa ul. Piłsudskiego, a od zachodu drogą krajową nr 86.

Zabudowa: mieszkaniowa wielorodzinna.

Charakter ogrzewania: jednostka zaopatrywana jest w ciepło głównie z systemu ciepłowniczego zasilanego z Elektrowni “Łagisza”.

Jednostka bilansowa nr 3 – Śródmieście.

Funkcja wiodąca: mieszkalnictwo, usługi.

Obszar: obejmujący środkową część Będzina. Granica jednostki od zachodu przebiega wzdłuż rzeki Czarnej Przemszy, ul. Piłsudskiego, oraz ul. Małobądzka, od północy wzdłuż rzeki Czarnej Przemszy, od wschodu wzdłuż torów kolejowych, a od południa ul. 11 Listopada i ul. Krasickiego.

Zabudowa: usługowa, mieszkaniowa jedno i wielorodzinna.

Charakter ogrzewania: zdecydowana większość zasobów mieszkaniowych zlokalizowanych w jednostce ogrzewana jest piecami węglowymi, oraz częściowo poprzez system ciepłowniczy zasilany z Elektrowni “Łagisza”.

Jednostka bilansowa nr 4 – Warpie.

Funkcja wiodąca: mieszkalnictwo, przemysł.

Obszar: obejmujący południowo-wschodnią część Będzina. Granice jednostki pokrywają się od północy z al. Kołłątaja, od wschodu z miastem Dąbrowa Górnicza, od południa z miastem Sosnowiec, a od zachodu z torami kolejowymi.

Zabudowa: mieszkaniowa wiele i jednorodzinna, oraz przemysłowa m.in. Huta "Będzin".

Charakter ogrzewania: jednostka zasilana jest w ciepło z systemu ciepłowniczego zasilanego z Elektrowni "Łagisza" oraz przez rozwiązania indywidualne oparte w głównej mierze na wykorzystaniu węgla w piecach i kotłach.

Jednostka bilansowa nr 5 – Ksawera.

Funkcja wiodąca: mieszkalnictwo.

Obszar: obejmuje wschodnią część Będzina. Granica jednostki przebiega od południa al. Kołłątaja, od zachodu torami kolejowymi, od północy wzdłuż rzeki Czarnej Przemszy, a od wschodu graniczy z miastem Dąbrowa Górnicza.

Zabudowa: mieszkaniowa wiele i jednorodzinna.

Charakter ogrzewania: jednostka zasilana jest w ciepło głównie z systemu ciepłowniczego zasilanego z Elektrowni "Łagisza".

Jednostka bilansowa nr 6 – Gzichów.

Funkcja wiodąca: mieszkalnictwo, przemysł.

Obszar: obejmuje środkową część Będzina. Granica jednostki pokrywa się od zachodu z drogą krajową nr 86, od północy z ul. Odkrywkową, a od południa z rzeką Czarną Przemszą i ul. Czeladzką.

Zabudowa: mieszkaniowa wiele- i jednorodzinna.

Charakter ogrzewania: rozwiązania indywidualne oparte w głównej mierze o system ciepłowniczy zasilany z Elektrowni "Łagisza".

Jednostka bilansowa nr 7 – Łagisza-Wschód.

Funkcja wiodąca: mieszkalnictwo, przemysł.

Obszar: obejmuje północno-wschodnią część Będzina. Granice jednostki pokrywają się od wschodu z rzeką Czarną Przemszą, od południa z osiedlem Brzozowica, od zachodu wzdłuż ul. Świerczewskiego i ul. Pokoju, a od północy graniczy z gminą Psary.

Zabudowa: mieszkaniowa jednorodzinna oraz przemysłowa m.in. El. "Łagisza".

Charakter ogrzewania: rozwiązania indywidualne oparte w głównej mierze o wykorzystanie węgla w piecach i kotłach oraz o system ciepłowniczy zasilany z Elektrowni "Łagisza".

Jednostka bilansowa nr 8 – Łagisza-Centrum.

Funkcja wiodąca: mieszkalnictwo, przemysł.

Obszar: obejmuje północną część Będzina. Granice jednostki pokrywają się od wschodu wzdłuż granicy z gminą Psary i dalej ul. Pokoju i ul. Świerczewskiego, od południa z ul. Odkrywkową, od zachodu i północy graniczy z gminą Psary.

Zabudowa: mieszkaniowa wiele i jednorodzinna.

Charakter ogrzewania: rozwiązania indywidualne oparte o węgiel oraz system ciepłowniczy zasilany z Elektrowni "Łagisza".

Jednostka bilansowa nr 9 – Grodziec.

Funkcja wiodąca: mieszkalnictwo.

Obszar: obejmuje dzielnicę Grodziec znajdującą się w zachodniej części Będzina.

Zabudowa: mieszkaniowa wiele- i jednorodzinna.

Charakter ogrzewania: rozwiązania indywidualne oparte głównie o węgiel oraz system ciepłowniczy zasilany z WOJZEC-u.

2.2.2. Utrudnienia związane z elementami geograficznymi

Akweny i ciek wodne

Rzeka Czarna Przemsa wraz z okalającymi terenami stanowią utrudnienie dla rozwoju systemu ciepłowniczego i gazowniczego.

Obszary niepewne geologicznie

Wszelkie nowe inwestycje wymagają wykonania badań geologiczno-inżynierskich. Związane to jest z występującymi pod terenem Będzina wyrobisk pokopalnianych.

Trasy komunikacyjne

Miasto przecina linia kolejowa w orientacji południe - wschód. Obszar kolejowy jak wyżej stanowi utrudnienie dla rozwoju systemów energetycznych.

W przypadku tras samochodowych o stopniu utrudnienia decyduje natężenie ruchu, znaczenie transportowe drogi i jej szerokość. Głównymi drogami przebiegającymi przez miasto są: droga krajowa nr 86 (relacji północ – południe) oraz droga wojewódzka nr 910 (relacji wschód – zachód).

Rzeźba terenu

Rzeźba terenu nie stanowi wyraźnego utrudnienia dla rozbudowy i eksploatacji systemów energetycznych na terenie miasta.

2.2.3. Utrudnienia związane z istnieniem obszarów podlegających ochronie

Obszary objęte ochroną konserwatorską

Obszar objęty ścisłą ochroną konserwatorską obejmują Górę Zamkową, wraz z częścią Śródmieścia oraz teren po byłej cementowni w Grodźcu i Górę Św. Doroty.

Obszary leśne

Obszary leśne nie stanowią bariery w rozwoju systemów energetycznych miasta.